

GAZETA POLSKA

wychodzi codziennie z wyjątkiem dni poświęconych o godzinie 8-aj rano.—Cena numeru 20 halierzy—15 fenigów

Prenumerata:

W Dąbrowie miesięcznie 4 K. 50 hal; kwartalnie 13 K. 50 hal; z przesyłką pocztową miesięcznie 5 K. 10 hal; kwartałnie 15 K. 30 hal. W okupacji niemieckiej miesięcznie 3 Mk. 50 fen; kwartałnie 10 Mk. 50 fen. Za dostawę do domu dopłaca się nie więcej niż 60 hal.

Redakcja i Administracja w Dąbrowie

ul. Króla Sobieskiego 16; otwarte od 8 rano do 7 wieczorem.
FILIA w Będzinie: Biuro dzienników Małachowskiego.

CENY OGŁOSZEŃ: Na I-tej stronie za wiersz półtowy 8 kor.—Na stronie II-iej za wiersz 1 K. 50 hal. Nadrukane za wiersz 2 kor.—Ogłoszenia zrywające na IV-aj stronie za wiersz półtowy 60 hal.—Drobne ogłoszenia po 15 hal. za wiersz. Najwyżej 150 Kor.

Wyrzyski drukarni podkobieja.

Zawiadamia się, iż osoby, starające się o powrót członków rodziny, krewnych i znajomych z Rosji, winny zgłaszać się do biura Powiatowego Komitetu Ratunkowego w Dąbrowie (ul. Kościuszką 3) okienko Nr. 5 w godzinach: 9—12 przed połudn. i 2—4 po połudn., gdzie zostają wypełniane podania na specjalnych blankietach.

POWIATOWY KOMITET RATUNKOWY w DĄBROWIE GÓRNICZEJ.

1600-1-2.

Hr. Andraszy o sprawie polskiej.

Na posiedzeniu węgierskiej Izby posełkiej dn. 19 b. m. w ciągu dyskusji budżetowej wypowiedział hr. Juliusz Andraszy mowę, w której powiedział co następuje:

„Zamierzam jeszcze zabrać głos w kwestyi polskiej, którą uważam za niezwykle ważną i niecierpiącą zwłoki, ponieważ jest w ścisłym związku z rokowaniami, jakie toczą się z Niemcami. Za wielkie zło uważam, że rokowania z Niemcami i załatwienie sprawy polskiej uległy tak długiej zwłoce. Swego czasu, może przed dwoma laty, nalegałem całą siłą wraz z szanownym mým przyjacielem, ministrem Szterenyim o szybkie załatwienie tej sprawy. Sądzę, że i w sprawie niemieckiej byłoby łatwiejsem nasze położenie, gdyby rokowania te odbyły się przed złamaniem Rosji. Lecz trzymanie tej sprawy w zawieszonym odbiło się szczerzejszemu szkoleniu na Polsce. Dla Polski nie jest to przecież zagadnienie teoretyczne. Najżywniejszym interesem każdego Polaka dotyka bowiem pytanie, co będzie z jego ojczyzną, czy podzieli ją na nowo — bo i to niebezpieczeństwo istnieje i — dokąd ją przyciąga. Jeżeli te wszystkie kwestye przez całe lata zostały w niepewności, to oczywiście wywiera to wpływ niezwykle destrukcyjny.

Niepewność ta wywołała owe smutne objawy, jakie pokazały się w Legionie polskim, prowadząc do przestępstwa. Proszę wszelako bardzo wysoki rząd, by działał w tym kierunku, aby sprawa ta faktyczną była nie ze surowością kodexu karnego lecz z łatwością wyrozumiałej i wielokrotnej pobłażliwości, bo zachowanie się Legionu polskiego było raczej błędem, wynikłym z chorobliwej fantazy i zdenierowania a nie było absolutnie rozmyślnym wystąpieniem przeciw nam. Takie rozmyślane wystąpienie widzieliśmy w wielu innych wypadkach, a przecież miał w nich miejsce akt łaski.

Rozwiązanie kwestyi polskiej teraz jest bardzo potrzebne, gdyż naturalnym jest, że stanowić będzie ona składową część gospodarczej umowy z Niemcami. Z powodu spóźnionej pory muszę krótko ująć me wywody (słuchajmy! słuchajmy!). Są różne możliwości w tej kwestyi. Pierwszą jest, że Polska utworzy zupełnie odrębne Królestwo z osobną dynastją. W tym jednak wypadku nie moglibyśmy dysputować o możliwości otrzymania przy-

to odrębne Królestwo Galicji lub polskich prowincji Niemiec. Nie można bowiem przypuszczać, by po krwawej wojnie państwo te chciały zręczyć się krajów tak dla nich cennyh i tak im potrzebnyh. Polska więc składałaby się tylko z małej kongresówki; nie miałyby pełnej zdolności do życia, a jako państwo bez tej zdolności byłaby źródłem niepokojów i przesłan. Ową szanby król, chociażby w nim był do jakiegokolwiekby dyktatorstwa, stanęłoby wczepniej czy później przed dylematem, że albo straci grunt w swem państwie w którym wrośnie na siłach duch rewolucyi bolszewickiej i przejdzie do Austro-Węgier a potem do Niemiec, albo też, nie stając w drodze naturalnym dążeniem narodu, prowadzić będzie musiał politykę irenetyczną. W jednym i drugim wypadku byłoby to źródłem niebezpieczeństw.

Drugą możliwością, o której często słyszałem, to j. condominium, czyli postawienie nowej Polski pod wspólny wpływ Austro-Węgier i Niemiec. Jest to możliwe najgorsze rozwiązanie. Nie wolno powtarzać historycznych błędów. Sprawa Szezwigu i Holsztynu dowodzi, że takie condominium wiedzcie do sporów i zatargów, a kraj, oddany pod dwa panowania, również nie jest czerp. Jest też możliwym rozwiązanie, które w Niemczech ma wielu zwolenników, to j. postawienie Polski pod protektorat niemiecki. Uważam to za zupełnie chybotne rozwiązanie, bo Polacy mają najmniej sympatyi dla Niemiec, gdyż mieli w historii wiele gorzkieh starć, oraz dlatego, że Polska nawet należąc do Niemiec, nie złączałyby się z Poznaniem, które pozostałoby pruskim, czyli że Polska byłaby nadal kadubtem.

Jednym, wedle mego zapatrywania, słusznym rozwiązaniem, zarówno z punktu widzenia Europy, monarchii, jak i narodu polskiego, to rozwiązanie, łączące Królestwo i Galicję i stawiające je w związek z monarchią. Nie chcę teraz zabrać głosu co do tego, jakie to ma być związek, bo będzie przecież to czas i inicytawą w tej sprawie dostanie się w danej chwili przed legislaturę. Podkreślam tylko, że najważniejszem jest takie złączenie narodu polskiego z monarchią, któreby go zadolowało. Inaczej obawiam się, że przyłączenie go stałoby się piętą Achillesową monarchii. Dobrze rozważanie tej kwestyi będzie źródłem siły, zle zaś zarodkiem niebezpieczeństwa.

Proces w Marmarosze Sziget.

MARMAROSZ SZIGET, 25 czerwca. (TBK). Przesłuchiwany wczoraj dzisiaj chorąży Szakowski sądził, że w Rosji po zawarciu pokoju panuje niezadowolone i że legionistów wysła się na front przeciw tym partjom rosyjskim, które chcą walczyć w dalszym ciągu przeciw mocarstwom centralnym.

Porucznik Rudzki dowiedział się prawdy, to jest o planowem przejściu do wojsk generała Maśnickiego, na rozprawie głównej. Sprzecznosc swoich zeznań z zeznaniami słożonemi w śledztwie uszanonia oskarżony, tem, że szczegoly jego zeznań w śledztwie odpowiadają prawdzie, nie zgadzając się jedynie z faktami pod względem chronologicznym. Rudzki jest od dawna poddany Królestwa Polskiego i wstąpił do legionów tylko dlatego, ponieważ spodziewał się austro-polskiego rozwiązania kwestyi polskiej.

Porucznik Walter oświadcza, że marsz uważał za demonstrację przeciw brzeskiemu traktatowi pokojowemu. O przejściu artylerji do Maśnickiego nie można było myśleć z powodu czysto technicznych trudności, jaka w tym pułku panowała z braku koni.

Konferencya episkopatu.

Z Warszawy donoszą: W czwartek w Warszawie odbyła się konferencya XX biskupów metropolii warszawskiej pod przewodnictwem wizytatora apostolskiego X. Achileasa Rytora. W konferencyi wzięli udział: metropolita warszawski X. Kakowski, biskup włocławski X. Zdzitowiecki, arcybiskup sufragan warszawski X. Ruszkiewicz, biskup pleban X. Nowowiejski, biskup sandomierski X. Rych, biskup sejneński X. Keres, administrator diecezji lubelskiej i podlaskiej X. kan. Kurek i w zastępstwie biskupa kieleckiego X. kan. Bożek. Omawiano sprawy kościelne, szkolne i społeczne, dotyczące całej metropolii.

Do papieża Benedykta XV wysłano następujący telegram: „Biskupi prowincyi warszawskiej zgromadzili na konferencyi pod przewodnictwem wizytatora apostolskiego dla omówienia spraw kościelnych, składają u stóp Waszej Świątobliwości najserdeczniejsze podziękowanie za przesłanie do Polski wizytatora apostolskiego, który będzie Gł. Ojciec św. u-

nas zastępował, w Twem imieniu przemawiał i z nami wspólnie pracował. Ten nowy dowód Twej, Ojciec św. życzliwości i łaskawości dla naszego narodu, który już tyle lat od samego rozbioru nie widział u siebie przedstawiciela Stolicy św., wzmocnił i utrwalił te wiary, jakie go z nią łączą. Najpokorniej błagamy, aby Wasza Świątobliwość zachciał od nas przyjąć uczucia i najgłębszej czci synowskiej oddania i zarazem udziału w Pańskim błogosławieństwie dla naszych narad”.

Wojna.

Komunikat austriacki.

WIENIE, 25 czerwca. Urzędowo donoszą:

Front górski między Asiago i Piawą był wczoraj znów widownią gwałtownych walk. Nieprzyjaciel dokładał wszelkich sił, by odzyskać stracone dnia 15 czerwca pozycje wyżynne. Na Monte di Val Bella, Col del Rosse, Assolone, Solarole i Monte Pertica walczono zaciebie w większej części dnia. Włochów odparto wszędzie, na kilku miejscach w kontrataku.

Przedłożone raporty mówią o nadzwyczajnem zachowaniu się piechoty i artylerji biorącej udział w walkach i wymieniają szereg jednostek piechoty 9 (galicyjskiej), 53 (kroackiej), 114 (górną i dolną austriacką), 120 (śląską) i bosniacko-hercegowiński pułk piechoty nr. 4.

W obszarze Montello i na południe stąd posuwał się nieprzyjaciel nad Piawą z patrolami. Wojska zabezpieczające naszym dywizjom przebiegają przez rzekę, w obszarze San Dono miały w ostatnich dniach silne ataki do odparcia. Nasze poruczenia miały być także tutaj przeprowadzone w myśl planu i bez strat w przyborach wojennych.

Od 15 czerwca stracił Włosi przeszło 50 000 jeńców, w tem 1100 oficerów. Ogólne straty nieprzyjaciela, licząc ścisłe, wynoszą 15 000 jeńców.

Szef sztabu generalnego.

Komunikat niemiecki.

BERLIN, 25 czerwca. Urzędowo donoszą: NA FRONCIE ZACHODNIM.

Grupa wojsk królewicza Ruprechta Umarmarkowy w dzień ognia artylerjijsk.

